

Riihimäen eteläisen varuskunta-alueen kehittämisen ideakilpailu

9.1. – 13.5.2019

Arvostelupöytäkirja 13.5.2019

 Tampereen yliopisto

Sennaati

Tampereen Yliopisto, Arkkitehtuurin yksikkö

Korjausrakentamisen jatkokurssi A, kevät 2019

Riihimäen eteläisen varuskunta-alueen kehittämisen ideakilpailu

Kevätkaudella 2019 järjestettiin Tampereen Yliopiston ja Senaatti-kiinteistöjen yhteistyönä kilpailu Riihimäen eteläisen varuskunta-alueen ja sen rakennusten tulevalle käytölle ja alueen kehittämiseksi osana Riihimäen kaupunkia.

Kilpailun tarkoituksena oli löytää uusia ja tuoreita ajatuksia Senaatti kiinteistöjen omistaman puolustusvoimien käytössä olevan Riihimäen varuskunta-alueen eteläosan tulevalle käytölle. Alue vapautuu lähivuosina puolustusvoimilta ja se sijaitsee lähellä Riihimäen keskustaa ja rautatieasemaa. Etäisyys rautatieasemalta on noin puolitoista kilometriä. Yhdessä viereisten metsähallituksen omistamien alueiden kanssa alue muodostaa viherkiilan, joka työntyy koillisesta kohti Riihimäen keskustaa.

Alueen punatiiliset rakennukset on rakennettu vuosina 1911-1917 Venäjän keisarillisen armeijan käyttöön ja ne ovat pääosin jäljellä alkuperäisessä asussaan.

Kilpailu oli kaksiosainen ja ensimmäisen osan tarkoituksena oli analysoida alueen suhdetta Riihimäen kaupunkiin ja sitä ympäröivään alueeseen ja analyysin perusteella ideoida alueen uusia käyttötapoja, tulevaa uutta rakentamista ja liikenneverkon kehittämistä. Uuden rakennuskannan osalta ei suunnitelmille asetettu neliömetripohjaisia laajuustavoitteita.

Kilpailun toisessa osassa tarkasteltiin yksittäisiä rakennuksia tai rakennusryhmiä ja suunniteltiin niiden uusiokäyttöä ja käytön edellyttämiä muutoksia tilojen rakenteisiin ja varusteisiin sekä mahdollisen lisärakentamisen suhdetta vanhoihin rakennuksiin. Tarkastelussa edettiin osin rakennusdetaljitasolle.

Kilpailuun osallistuneita töitä ohjasivat Tampereen Yliopistolla arkkitehdit Eric Rawlins ja Ari Rahikainen.

Kilpailun tuomariston muodostivat:

Elias Rainio - Senaatti kiinteistöt
Jari Jokivuo - Riihimäen kaupunki
Anniina Korkeamäki - Riihimäen kaupunki
Jani Viisanen - Metsähallitus
Elizaveta Parkkonen
Eric Rawlins - Tampereen Yliopisto arkkitehtuurin yksikkö
Ari Rahikainen - Tampereen Yliopisto arkkitehtuurin yksikkö

Aluesuunnitelmien osalta kilpailussa jaettiin seuraavat palkinnot:

1. Palkinto: "Särmä" – Lotta Häkkänen
2. Palkinto: "Riksun Rinteillä" – Emilia Hakulinen
3. Palkinto: "Riihimäen uusi elävä kaupunginosa" – Juha Riihelä

1. Kunniamaininta "Elävä puu" – Mikko Toivanen
2. Kunniamaininta "Riihimäen robottikampus" – Nina Rinkinen

Rakennuskohtaisista korjaus- ja täydennysrakentamisen suunnitelmista palkittiin:

1. Palkinto: "Riihimäen uusi elävä kaupunginosa" – Juha Riihelä
2. Palkinto: "Särmä" – Lotta Häkkänen
3. Palkinto: "Elävä puu" – Mikko Toivanen

1. Kunniamaininta "SanLa - Suomen San Francisco" - Krista Vänni
2. Kunniamaininta "Rustiikki" - Katri Kuntsi

sekä erikoismaininta: "Holvi" - Annika Tuominen

Yleisiä kommentteja

Rakennusoikeus ja asuminen

Suurpiirteisenä mitoituksen lähtökohtana voidaan asumisessa pitää ~50 kem" / as. Joissakin ehdotuksissa täydennysrakentamisen volyymina esim. 50 000 kem2 vastaa tällöin noin 1000 asukasta.

Täydennysrakentamisen mittakaavaa hahmotettaessa suhde Riihimäen olemassa olevaan asukasluvuun ja kasvun mahdollisuuksiin on ollut syytä verrata tämänkaltaiseen mittakaavaan ratkaisuja tutkittaessa.

Riihimäen taajama-alue asukasluku on 2017 ~27 900, jolloin esimerkiksi viidessä vuodessa 1000 asukasta merkitsisi 0,7% väestönkasvua eli 200 ihmistä vuodessa.

Useissa ehdotuksissa rakennusoikeustarkastelu on jäänyt tehtävän luonne huomioiden jäänyt tarpeettoman suppeaksi tai hankalasti hahmotettavaksi. Korjausrakentamisen ja aluekehittämisen suunnittelutehtävissä, kuten uudisrakentamisessa taloudellinen yhtälö on yhtä lailla aina läsnä. Tämän arviointi varten suunnitelmissa konseptiluontoisuudesta huolimatta on aina tarpeen esittää myös siinä määrin laajuustietoja, että taloudelliselle tarkastelulle on edellytykset.

Liikenne

Useassa työssä liikennejärjestelmän kehittämisessä on nojattu uusiin liikkumisen tapoihin ja auttomuuteen; lähestymistapa voi olla perusteltu ajan saatossa, teknisten mahdollisuuksien ja sovellusten kehittämisen vauhdista riippuen.

Lyhyellä aikavälillä autottomuus ja paikoitusalueiden puute olisi ratkaistava tavanomaisempiin malleihin perustuen, tosin alueen vapautumiseen ja rakentumiseen mennessä säädäntö ja ratkaisumallit ovat jo voineet kehittyä.

Alueen saavutettavuuteen muualta Riihimäen taajama-alueelta oli esitetty verraten vähän erilaisia ratkaisuja, mistä osin seuraa se, että tarkastelut uuden kaupunginosan liittyminen osaksi muun keskusta-alueen kehittymistä jää suppeaksi.

Eräässä ehdotuksessa pääradan varteen muodostettava uusi seisake näyttäytyi palkintolautakunnan tarkastelussa epätodennäköiseltä muun muassa siksi, että kaupungin kehitysvisioissa keskusta-alueen kehittyminen keskittyy nykyisen aseman ympärille ja kilpailevan seisakkeen rakentamista vajaan kilometrin päähän on vaikea perustella.

Työpaikat

Osassa ehdotuksia on painotettu yleiskaavasta poiketen mahdollisuuksia alueen kehittämiseksi kampuskäyttöön ja työpaikka-alueeksi, jossa johdonmukainen peruste on yhteiskunnassa voimistuva digitalisuuden trendi ja sen sovellusten mahdollisuudet yhdistettynä Riihimäen erinomaiseen sijaintiin.

Alueen rakentumista ajatellen osassa töitä asuntorakentamisen laajuutta olisi voitu nostaa muun muassa kunnallistekniikan kustannusten helpottamiseksi ja uuden kaupunginosan houkuttelevuutta sekä liiketilojen kannattavuuden parantamiseksi. Samanaikaisesti on todettava, että digitaalisuuden vaikutuksia lähikauppaan, kaupankäyntiin ja työn tulevaisuuteen on hankalaa ennakoita.

Työkohtaiset kommentit tekijän mukaisessa aakkosjärjestyksessä:

Achren-Venta Anne Mari - ”Sotilaan puisto”

Toiminnallisuus

- Aluekonsepti perustuu yhdistelmään radan varren toimistorakentamista ja vanhan varuskunta-alueen keskivaihetta täydentävää asuntorakentamista, jossa vanhoihin rakennuksiin
- kasarmimäen rakennukset osoitetaan toimitiloiksi ja liiketiloiksi mahdollisimman pienin muutoksin
- tallipiha on suunnitelman keskus; vanhaa rakennuskantaa on täydennetty maltillisesti ja olemassa oleviin rakennuksiin sijoitettu pientoimitilaa ja asukkaiden yhteistiloja; täydennysrakentaminen painottuu rakennusten yhteyteen sijoittuviin uudisasuntoihin
- varuskunta-alueen pohjoisosaan on sijoitettu uudisasuntoalue, joka muodostuu täydennysrakentamisen konseptin mukaisista pihapiireistä
- Ampuma-alueelle sijoittuu asuntorakentamisen alue, jossa vanhoja rakennelmia säilytetään pysäköintikatoksina; vanha ampumapaviljonki kunnostetaan asukkaiden yhteistilaksi
- Sairaalanmäelle vanhaan sairaalaan sijoittuu palvelutalo, jolle rakennetaan laajennus palvelumaan yhteiskäytössä myös päiväkodin tarpeita ja muihin rakennuksiin sijoitetaan varasto- ja kahvilatoimintaa
- Radan varteen sijoittuu uusien toimistorakennusten alue linkittyen puolustusvoimien radan varren rakennukseen

Kaupunkirakenne

- Toimitilan sijainti on luonteva huomioiden radan varren melutasot, mutta mittakaava puhtaana toimitilana edellyttäisi tarkentamista
- täydennysrakentamisen pihapiirien muodostuminen eri rakennustyypeistä ja asukasprofiileista linjauksena hyvä; mahdollistaen monipuolisen asukasrakenteen; huolellisella pihasuunnittelulla pihapiirit voisivat tarjota hyviä mahdollisuuksia laadukkaaseen yhteiseloön
- täydennysrakentamisen määrä ja sijoittelu kaipaisi järkevöittämistä ja mahdollisesti mittakaavan tarkistamista
- ratkaisun päätös säilyttää luontoa, tasaisen rakentamismaton sijaan on oikea

Korjaus ja täydennysrakentaminen

Tässä työssä tarkemman tarkastelun kohteeksi ovat päätyneet sairaala ja kulkutautisairaala rakennukset, jotka on muokattu palvelutaloksi ja päiväkodiksi. Sairaalarakennusta on perustellusti laajennettu lisäsiivellä, joka sisältää suurempia tiloja, kuin mitä vanhasta sairaalasta löytyy, tai mitä rakennukseen muokkaamalla järkevästi aikaansaataisiin. Pitkän laitospäiväkodin käyttävän katkaisu tai väljentäminen jollakin kohdin olisi saattanut lisätä viihtyvyyttä ja vähentää laitospäiväkodin käyttöä. Kulkutautisairaalaan sijoitettu päiväkodin voi myös käyttää uusia väljempää tiloja mm. liikuntatiloina.

Tiilisenä uudisosa on vanhoihin rakennuksiin sopeutuva, mutta ikkunajaotukseltaan ja julkisivujen käsittelyltään selvästi moderniksi tunnistettava. Uudisosan ja vanhan rakennuksen liitoskohta on hieman keskeneräisen oloinen sekä sisä-, että ulkopuolelta tarkasteltuna. Tarkempaa detaljitason tarkastelua työ ei korjaus- tai uudisrakentamisen osalta sisällä.

Emilia Hakulinen ”Riksun Rinteillä”

Analyysi

- Analyysin keskeinen vahvuus on kaupunkirakenteellinen, jota täydentävät kiinnostavat esimerkkikuvat täydennysrakentamisen malleista
- alueen teeman tutkiminen jää suppeaksi; työstämällä täydennysrakentamisen ja vanhoihin, säilytettäviin rakennuksiin sijoittuvien toiminnan vuorovaikutteisuutta alueen profiilia olisi voitu vielä kirkastaa ja löytää esitettyä selkeämpi rakentumista ohjaava teema

Toiminnallisuus

Kasarmirakennukseen yhteyteen keskittyvä täydennysrakentaminen ja toiminnaltaan hieman avoimeksi; uudisrakennusten muotokielestä seuraa helposti syviä runkoja, joiden ohjelmointi voi olla haasteellista

- Tallipiha sijoittuu suunnitelmassa keskeiselle paikalla vanhojen rakennusten ja täydennysrakentamisen muodostamien akseleiden varaan; tähän nähden toimintoja voisi myös kehittää ja tutkia muun muassa suhteessa tulevaan asukasluokkaan, uudisrakennusvolyyymien ohjelmointi on jäänyt osin tekemättä
- Sairaalanmäen vanhan sairaalan ”monitoimitalo” on toiminnallisesti hankalasti perusteltavissa ja ajatuksen hieman vanhahtava; pihapiiriin muut toiminnot ovat oikeansuuntaisia, mutta mittakaavaa ja sijoittumista olisi syytä tutkia jatkossa tarkemmin

Kaupunkirakenne

- Ehdotus on ennakkoluuloton ja rohkea; suunnitelman ansio on nimenomaan täydennysrakentamisen sijoittumisessa
- itäisen rakennuslaakson massoittelussa ja ryhmittely on luonteva; läntinen alue mäen harjan ja radan välissä on sijaintina oikea mutta itäistä aluetta jäsentymättömämpi

- Kilpailualueen pohjoislaitaan sijoittuva "Pihala" on hieman irrallinen kokonaisrakenteesta
- uuden ja vanhan rakenteiden akselit hahmottuvat selkeästi toisiaan tämän seurauksena koroastaen ja muodostavat selkeän ja luontevan sijainnin ja fokuksen alueen tallipihaan; lisäksi rakenteen keksittäminen jättää maa-alueiden luontoa rakentumatta, mikä olisi uuden kaupunginosan etu
- Täydennysrakennusten orientoituminen vanhojen rakennusten ja toisaalta maaston muotojen mukaan on oivaltaa, joskin sairaalamäen kohdalla täydentäminen jää muihin alueisiin verrattuna vähäiseksi
- täydennysrakentamisen tavasta jää illustroimatta millä tavalla alueen rakentumisen on ajateltu vaihtelevan ja millä tavalla alueen rakennetta jatkettaisiin ajan saatossa, kokonaiskonseptin siitä kärsimättä
- Tallipihaa vastapäätä keskuskadun toisella puolella oleva lampi voi osoittautua mittakaavaltaan isoksi ja pilaantuneiden maiden kannalta haasteelliseksi
- Uuden katulinjan rakentamisen kustannuksenmuodostus on uskottava sen liittyessä kiinteästi "Niitylän" alueeseen ja voi näin olla perusteltu

Korjaus ja täydennysrakentaminen

Viiden hevosen sairaalan muokkaaminen ravintolatilaksi lisäämällä uudet märkätilat on perusteltu ratkaisu ja uudisosa liittyy vanhaan detajjikaltaan selvästi modernina. Vanhaan rakennukseen on näin voitu tehdä minimimäärä muutoksia. Keittiötilojen ja wc tilojen yhteinen aula vaatisi vielä jonkinlaista säätämistä. Piirroksissa on hieman vaikealukuisuutta koska kuvissa ei uuden ja vanhan rakenteen osalta ole tehty piirrostekniikassa erottelua. Uudisosan räystättömyys on vaatinut sadeveden hallinnan vuoksi piilokourun joka kuitenkin saattaa olla jäätymisen vuoksi vaarassa tulla sisäpuolelle. Lisäksi lumi helposti tukkii rakenteen tuuletuksen.

Biström Mette – "Kasarmin Kauppahalli"

Toiminnallisuus

- Aluekonsepti nojaa vahvasti ajatukseen kiertotaloudesta, joka huomioi globaalin megatrendin ilmastonmuutoksen seuraukset; uuden kaupunginosan rakentumisessa linjaus on perusteltu siinä, että kiertotalous voidaan huomioida kaikissa suhteissa alusta lähtien
- Ehdotuksessa aluetarkastelu on suppea; ehdotus painottuu selkeästi rakennustason tarkasteluun, jossa sen vahvuus
- Vanhojen rakennusten pihapiirien toiminnot on esitetty kohtuullisen viitteellisesti ja täydennysrakentamisen suhdetta vanhojen rakennusten toimintoihin ei ole avattu
- alueen sisäiseen käyttöön suunniteltu pienvoimala on kiinnostava ajatus, jonka tarkempi tutkiminen olisi perusteltu

Kaupunkirakenne

- Kasarminmäen ja tallipihaan alueen täydennysrakentaminen on jossakin määrin sijoitettu maaston korkeuserojen kannalta haastaviin paikkoihin
- täydennysrakentaminen lomittuu osin vanhaan rakennuskantaan, mutta jää hieman etäiseksi alueen jäsentymisen kannalta
- liikenneratkaisu on kohtuullisen luonteva, tukeutuen vanhaan varuskuntatiehen lisäämättä ratkaisun kannalta tarpeettomasti uusia yhteyksiä
- Plussana kiertotalouden teemaan sopivaa yhdyskuntatekniikkaa on esitetty järjestelmäkuvausten tasolla

Korjaus ja täydennysrakentaminen

Kuten analyysi näyttää on varasto 9 muutettavissa kohtuullisin toimenpitein kauppahallitoimintaa palvelevaksi ja viereisen rakennuksen kanssa se toimii hyvin pienimuotoisen kaupan ja sosiaalisen kohtaamisen paikkana.

Toiminnan mittakaavasta riippuen ei ehkä olisi tarpeen avata sisäkattoa koko pituudelta vaan osan voisi päädyissä jättää muistoksi vanhasta ja ylätilan palvelemaan iv-asennuksia. Uudisosat ja purettavat rakenteet hyvin eritelty erillisessä kuvassa Suurennettujen oviaukkojen uudelleen pienennys corten-teräksellä on tyylikäs ratkaisu. Uudisosa istuu hyvin vanhojen rakennusten väliin ja uusi kesätori pihatila täydentää sopivasti tilallista rakennetta. Uudisosan istutus katon osalta jää viitteelliseksi katon osalta. Näyttää kuitenkin haastavalta.

Haho Aleks - ”Liikuntaa ja luontoa”

Toiminnallisuus

- Ehdotuksen konsepti on temaattisesti ehdotusten selkeimpiä; liikuntapainotteinen kaupunginosa tarjoaisi pisimmälle vietyä mahdollisuuden kehittää Riihimäelle uusi ”Vierumäki”, jolla olisi selkeä imago, palvelutarjonta ja liiketoiminnallinen sisältö
- Pihapiirien teemat: ”Aktiivinen ikääntyminen”, ”Lapsia ja luomupuutarhoja”, ”Luonnon helmassa” ja ”Lomalla viimeinkin” ovat oivaltavia ja sijoittuminen luontevaa; näiden teemojen varassa niin vanhan kuin täydennysrakennusten ohjelmoinnille avautuu lukuisia mahdollisuuksia ja teemat on vietävissä rakennustasolle asti

Kaupunkirakenne

- Rakenteellinen ratkaisu istuu hyvin maaston muotoihin ja korkeuseroihin, mutta muodostaa sijoittelultaan ja rakeisuudeltaan hieman hajanaisen kokonaisuuden
- Teemoittain rakentuvat pihapiirien täydentymisessä tulisi vielä tarkastella suhdetta vanhaan ja vanhojen rakennusten tarjoamia lähtökohtia

Korjaus ja täydennysrakentaminen

Täydennysrakentamista on tehty ruokalarakentamisen yhteyteen selvästi, niin muodonannon, kuin materiaalinkin suhteen vanhasta erottuvalla tavalla.

Uusi rakennusmassa nousee selvästi vanhaa rakennusta korkeammalle, ja muodostaa ylempänä olevalle Patterin kasarmin kanssa parempaa, vähemmän autiota pihatilaa. Alhaalta katsoen rakennuksen jyrkkä harja kohoaa kuitenkin turhan korkealle, ja saa viereisen ruokalarakennuksen näyttämään kutistuneelta. Korjaustoimenpiteet katon ja lattioiden osalta ovat oikeita.

Uuden allasrakennuksen mitoitus altaiden osalta näyttää hieman ahtaalta ja kulun järjestäminen altailla rakennuksen takanurkan kautta tilaa tuhlaavalta.

Häkkänen Lotta - ”Särmä”

Analyysi

- Analyysissä hyvin huomioitu Riihimäen olosuhteet Kanta-Hämeen muuttoselvityksestä, sekä Riihimäen sijainti radanvarressa
- Tulevaisuuteen katsova kysymyksenasettelu: ”Mikä on Riihimäen varuskunta-alueen [eteläosan] rooli tulevaisuudessa ja kehityksessä” kiteyttää ratkaisun lähtökohdan osuvasti

- asumisen paikkavalinnan lähtökohta on myös oivaltava analyysin huomio

Toiminnallisuus

- Etätyötrendin huomioiminen on esitetty uskottavasti, niin ikään vaiheistus ja täydennysrakentamisen periaate on uskottava mittakaavaltaan
- Rakentamisen tapa on joustava toiminnallisesti ja rakenteellisesti; muokkaaminen ei olennaisesti vesitä ratkaisun ideaa
- päivittäiskauppa hankalassa paikassa; vanhoihin rakennuksiin sijoitettavia toimintoja tulisi tarkentaa
- tunnelma- ja esimerkkikuvien mukaiset kuvat ilmentävät hyvin mittakaavallisesti ja ilmeeltään alueen luonnetta ja potentiaalia

Kaupunkirakenne

- Pienten rakennusten huomioiminen on hyvä lähtökohta; alueella sijaitsee isoimpien rakennusten ohella useampia pienempiä rakennuksia, jotka huomioimalla korostetaan alueen varuskuntaidentiteettiä; standardoitu lisärakennus mahdollistaa pienten rakennusten mielekkään jatkokäytön
- pienten rakennusten ympärille keskittyvä täydennysrakentaminen nojaa hyvin vanhaan tielinjaan
- rakentamisen volyyymi kevenee oikealla tavalla kauemmaksi keskustasta siirrettäessä
- mittakaavallisesti uskottava ja hallittu ratkaisu.

Korjaus ja täydennysrakentaminen

Työssä on ansiokkaasti paneuduttu ongelmiin, joita nykyvaatimusten mukaisten olosuhteiden luomiseen tarvittavan tekniikan sijoittaminen vanhoihin pieniin rakennuksiin aiheuttaa. Valitussa ratkaisussa pääosa tekniikasta on sijoitettu erillisiin esivalmistettuihin maanteitse kuljetettaviin tilaelementteihin. Tarkemmin on tarkasteltu kahta rakennusta, joissa on päädytty toisistaan eroaviin tekniikkanopan sijoituksiin alkuperäisen rakennuksen suhteen. Työssä on onnistuttu luomaan toimiva ja selkeä monitoimitila pienin muutoksin alkuperäiseen rakennukseen.

Metallirunkoisten konttien detaljit ja rakennetyypit ovat pääosin uskottavia, vaikka toteutusvaiheessa perustusliittymiä varmaan säädettäisiin. Uusittujen alapohjien eps-eristeet olisi turvallisinta laittaa betonilaatan alapuolelle. Ilmalämpöpumpun sijoittelu säleikön taakse moduulin perusmuodon sisäpuolelle on onnistunut ratkaisu. Nopan nivelosan lasikatto on detailjeiltaan haastava, ja leikkauskuvassa rakennuksen katolla oleva IV-tötterö lienee unohtunut luonnostelu.

Kinnunen Jenni - ”Riihimäen Kasarmialue”

Toiminnallisuus

- Ehdotuksen konsepti nojaa vahvasti työn teon fragmentoitumiseen, jonka varaan uusi kaupunginosa toimintoihin rakentuu
- Co-working tiloille, etätyölle ja itsenäisesti ohjautuvalle työlle ja yrittämiselle tarjotaan puitteet rauhallisesti ympäristöstä, joka sijaitsee hyvien liikenneyhteyksien päässä suurista kaupungeista; ehdotuksen mittakaava sopii luontevasti Riihimäen kontekstiin seutukaupunkina.
- Pihapiirien teemat ovat linjassa aluekonseptin kanssa ja tarjoavat hyvän alustan uuden kaupunginosan identifioitumiselle, mutta toiminnallisuudet jäävät viitteelliseksi
- ampumaradan virkistyslampi on kiinnostava ajatus, joka edellyttäisi tarkempaa tutkimista

Kaupunkirakenne

- Uuteen kaupunginosaan johtava kevyen liikenteen ”Luontopolku” on hyvä oivallus; matka kotiin asemalta vie kulkijan reilun kilometrin mittaista rauhallista luontoreittiä, tosin reitin rakentamisen voi olla taloudellisesti haastavaa
- Käveltävää / polkupyörällä kuljettavaa reittiä täydentää tulevaisuuteen katsovat automatisoidut liikenneratkaisut robottibusseineen.

Korjaus ja täydennysrakentaminen

Korjausrakentaminen keskittyy ruokalarakennukseen, jonka käytöksi on esitetty etätyöskentely. Talon päihin liitetyissä uudisosissa ovat uudet sosiaalityilat ja taukotilat. Uudisosan liittäminen vai toiseen päähän rakennusta hieman laajempaan olisi saattanut olla visuaalisesti selkeämpi ratkaisu. Uusien osien julkisivut näyttävät Raikkailta ja eroavat selvästi vanhojen rakennusten muotokielestä, mutta säilyttävät corten-teräksisinä saman värimaailman kuin vanhoissa rakennuksissa. Tarkempia kuvia uusista rakenteista, tai niiden liittymistä vanhaan osaan, ei kuitenkaan esitetä.

Vanhan rakenteen alapohjaan liittyvät uudet rakenteet näyttävät uskottavilta. Kuvan luettavuutta heikentää vanhan ja uuden rakenteen samanlainen esitystapa.

Kuntsi Katri – ”Rustiikki”

Analyysi

Huolellista työtä erityisesti muutostöiden laajuuden, investointien suuruuden ja vaihteisuuden tarkastelun osalta.

Toiminnallisuus

- ehdotuksen analyysiosassa on hyvää pohdiskelua siitä mitä ja millä tavalla uusi kaupunginosa voi Riihimäelle tarjota, mukaan lukien pyrkimys avata alueen haasteita ja mahdollisuuksia
- Konseptin toteutumisen yrityskokojen eri mittakaavat edustavat ajateltua tarkastelua, jolla on luonteva linkki vanhojen rakennusten mahdollisuuksiin
- Toiminnallisena konseptina uusi yrityskylä on uskottava, joskin hieman geneerinen
- ehdotuksessa erityisansio on kaikkien piha-alueiden pohjapiirrostasoinen tarkastelu, jossa kukin rakennus on esitetty ja ohjelmoitu

Kaupunkirakenne

- Vanhojen rakennusten ja täydennysrakentamisen suhde on väljä ja uudisrakennusten sijoittelun johdosta vahva linkki vanhaan kaipaisi jännevöittämistä
- Ratkaisutavasta johtuen aluetta vaivaa lievä hajanaisuus ja paikoitellen jäsentymättömyys
- Täydennysrakentamisen strategia, jossa uudet rakennukset jäävät hiukan etäälle vanhasta tarjoaa hyvän perustan suojelulle ja alueen alkuperäisen luonteen säilymiselle varuskunnan tien varrella
- ratkaisutavasta johtuen aluetehokkuus vaikuttaisi jäävän tasolla, joka kaipaisi kehittämistä.

Korjaus ja täydennysrakentaminen

Suunnitelmassa on tarkasteltu laajasti alueen eri rakennusten soveltuvuutta uusiin käyttötarkoituksiinsa. Huolellista työtä pinta-alojen, vaihteistusten ja korjausrakentamisen perusteellisuuden suhteen. Uusi lasipäätyinen rakennusosa rakennusten 8 ja 9 välissä istuu paikalleen luontevasti ja kahvila muodosta luontevan kohtaamispaikan.

Leikkauskuvissa uudet rakenteet selkeitä ja erottuvat vanhoista rakennusosista. Kattojiirin detalji vaatisi tuuletuksen ja vuotovarmuuden vuoksi enemmän korkeutta joka auttaisi myös detaljikohtaan tuuletuksessa.

Juha Riihelä ”Riihimäen uusi elävä kaupunginosa”

Analyysi

- Esitysteknisesti kilpailutöiden parhaimmistoa
- Lähtötilanteen analyysi keskittyy etäisyyskaavioon, johon on hahmoteltu uuden kaupungin osan etäisyys rautatieasemasta ja avaamaan alueelle sijoittuvia uusia ”kulttuuri- ja matkailu-toimintoja” asumisen ohella
- suunnitelman lähtökohtana on kolmitahoinen ajatus ekologisuudesta, alueen mahdollisuuksista ja rakentamisen ominaisuuksista
- tätä täydentää kaksiosainen avaus aluesuunnitelmasta, joka korostaa vanhaa (pihapiirit ja varuskunnan tie) ja täydennysrakentamisen avulla luo uusi mahdollisuuksia
- positiivisesti aluesuunnitelmaan on merkitty paitsi ehdotettu kerrosala, myös uuden alueen asukasluokuarvio ja myös alueen rakentuminen (vaiheistus) on tutkittu

Toiminnallisuus

- Alueen luonne perustuu vanhaan nojaavilla täydennysrakentamisen ryhmittymillä, joita ovat; pohjoispiha, länsirinteet, sairaalan mäki, tallipiha ja ampuradan alue sekä kasarmimäki
- Vanhojen rakennusten toiminnallisuutta on avattu erillisessä selosteessa; esityksen selkeyttä olisi parantanut saman tiedon esittäminen graafisesti mahdollisesti vaiheistuksen yhteydessä
- Kaksikerroksisen 180 m² asuntokoko vaikuttaa isolta Riihimäen kontekstissa; rakentamisen kustannukset voivat johtaa asuntohintoihin, joille on haastavaa löytää kysyntää
- Eri pihapiireille osoitetut toiminnot on esitetty kevyesti ja esitysteknisesti kauniisti, tosin tarkempaa sisältöä erittelemättä
- Sairaalarakennuksen muuttaminen hotelliksi on kiinnostava, joskin sijaintina ilman täydentävää urbaanikontekstia voisi osoittautua liiketaloudellisesti haastavaksi

Kaupunkirakenne

- alueen rakenteen mahdollisuuksia luodaan uudella tielinjalla, joka ohittaa vanhat pihapiirit yhdistämällä kahden olemassa olevaa tietä uudeksi alueen ohitustieksi; yhteys mahdollistaa vanhan varuskuntatien rauhoittamisen ja luonteen säilyttämisen
- muita rakenteellisia komponentteja ovat uuden ohitustien ja Tykkikentäntie väliin rakentuva keskus ja muuhun Riihimäen taajama-alueeseen muodostettavat linkit
- uusien pihapiirien täydennysrakentaminen vaikuttaa tarpeettoman tiiviiltä; jäsentymistä parantaisi rakenteen harkitut aukiot erityisesti ampuradan alueella
- tiiveydestä seuraa myös vanhan rakenteen osittainen ”umpeenkasvu” vanhan rakenteen hahmottumisen (toisena osakomponenttina) ja jäsentämisen kustannuksella
- ratkaisun vahvuuksia on, että rakenneidea on joustava ja sietää kehittämisen ilman, että kokonaisidea heikkenee

Korjaus ja täydennysrakentaminen

Tarkemman rakennuskohtaisen tarkastelun kohteena olevan tykistön varaston korjaus ja muutos sisältää voimakkaasti ja rohkeasti ympäristöstään eroavan korotusrakenteen. Uusi

kerros sisältää taitteisen katon kattaman näyttelytilan, joka tilana on rauhallinen ja silti ilmeikäs. Alakerrassa on pienempi näyttelytila ja rakennusta ja ympäristöä palveleva ravintola aputiloineen.

Rakennuksen tekninen toteutus on materiaaleiltaan ja teknisiltä detaljeiltaan uskottava ja toteutuskelpoinen, ja samalla onnistuu piilottamaan tarvittavan uuden tekniikan. Uusi korkea laajennus jää hieman visuaalisesti irralliseksi ja leijumaan vanhan rakennuksen päälle. Tykkivaraston ja hevostallin jättäminen pääosin kylmiksi puolijulkisiksi monitoimitiloiksi pienehköine sosiaalitylöksineen on perusteltu ratkaisu kustannusten hallinnan kannalta.

Kulkuaukon avaaminen rakennus 9:n läpi on perusteltua ja yhdistää hyvin kaksi kauniisti rakentuvaa julkista tilaa.

Rinkinen Nina ”Riihimäen robottikampus”

Analyysi

- Alueeteemaaltaan kilpailutöiden selkein kannanotto uuden kaupunginosan kehittämiseksi, jossa mukana vahva kansallinen, Riihimäelle keskittyvä tulevaisuusvisio, josta yksi jalka on kohtuullisen tukevasti nykyhetken trendeissä
- Suunnitelman voima kiteytyy erityisen hyvin konseptin lainauksessa: ”Paras tapa ennustaa tulevaisuutta on keksiä se”
- Analyysissa on ansiokkaasti tarkasteltu Riihimäen vahvuuksia, sijaintia kansallisesti ja jopa kansainvälisesti ja näiden turvin asemoitu ehdotettu kampusrakenne osuvasti olemassa olevien opiskelupaikkakuntien ja koulutustasojen lomaan näitä sopivasti täydentäen
- Lisäksi ajatus robotiikasta, digitalisuudesta ja viestinnästä avaa kiinnostavia mahdollisuuksia klusterin kehittymiselle alueen pohjoislaidan varuskunnan johdosta

Toiminnallisuus

- Alueen toiminnallisuuden tarkastelu jää analyysin ehdottamaa suppeammaksi ja pitkälti olemassa olevien yliopistokampuksien ”footprint” – alojen vertailun varaan
- Vaikka tällä on haettu mittakaavallista uskottavuutta, on esimerkiksi opiskelija-asuminen irrallinen kampuustoiminnasta huolimatta muun muassa kaupallisten palveluiden puutteen johdosta
- Suurimpia puutteita ovat suunnitelmasta puuttuva asuminen ja sitä tukevat palvelut

Kaupunkirakenne

- liikenteellisiä mahdollisuuksia on tukittu avoimesti ja teemaan sopivalla tavalla niin alueen sisällä, kuin suhteessa päärataan; tästä ja Riihimäen nykyisen rautatieaseman läheisyydestä johtuen ehdotettu uusi rautatieasema ei vaikuta uskottavalta siitä huolimatta, että toiminnallisesti seisake tukisikin uuden kaupunginosan kampuusta
- ehdotetut lisärakentamisen alueet on esitetty hieman ujosti ja viitteellisesti ja vaatisivat jatkotutkimista.

Korjaus ja täydennysrakentaminen

Rakennus- ja korjaussuunnittelun osalta työ ei ole edennyt julkisivuihin, leikkauksiin ja detailjeihin asti.

Toivanen Mikko ”Elävä puu”

Analyysi

- Alueen luonteen yhtenä lähtökohtana on osuvasti määritelty vanhojen venäläisvaruskuntien omavaraisuus, joka perustui varuskunta-alueiden omaan viljelyyn ja elintarvikevalmistukseen
- Nykyaikainen omavaraisuus ja kestävä, ekologinen onkin luontevasti johdettu suunnitelman kantavaksi teemaksi, jonka varaan määrittävät kaupunginosan uudet toiminnot ja tästä johdettava kaupunkirakenne, liikennejärjestelyineen
- Eri luontoisten käyttäjäryhmien identifiointi on johdonmukainen ja osuva
- Aluesuunnitelmaan merkitty ehdotettu kerrosala ja sen erittely vanhan ja täydennysrakentamisen välillä sekä rakentamisen vaiheet selkeyttävät ehdotusta merkittävästi

Toiminnallisuus

- Alueen rakennusryhmät on esitetty selkeästi mutta tallipiha poislukien viitteellisesti
- Ampumaradan alueen ekokylä on konseptina selkeä ja ajatus ”maisema-arkkitehtonisesta kokonaisuudesta” kiinnostava, jota illustraatiokuva olisi avannut tekstin ohella
- Kasarminmäkeen sijoittuvat toimisto- ja co-working tilat tukevat alueen konseptia ja sijoittuvat kaupunkirakenteellisesti osuvasti uuden kaupunginosan Riihimäen taajamaa täydentävänä alueena; kasvupotentiaalia ei ole esitetty
- Sairaalanmäelle sijoittuvat useat eriluontoiset majoitustilat ovat tässä ehdotuksessa harvoja, jossa majoituskonsepti on mittakaavaltaan uskottava ja alueen luonne huomioiden jopa mahdollinen
- Ratapuiston alueen toiminnallisuus jää viitteelliseksi; tämä on kokonaiskonseptin kannalta puute siinä, että valtaosa täydennysrakentamisesta sijoittuu Ratapuistoon ja puiston toiminnallinen yhteys muuhun rakenteeseen jää avaamatta
- Tallipihaa on suunnitelmassa tutkittu eniten; pihalle ja sen rakennuksiin sijoittuvat toiminnot ovat realistisia alueesta ja rakennuskannasta lähtöisin ja pihakokonaisuuden käsittely uskottava
- Tallipihaan arkkitehtoninen puusommitelma on hauska yksityiskohta

Kaupunkirakenne

- kahteen akseliin tässäkin työssä nojaava rakenne on selkeä ja istuu kauniisti maastoon ja tukeutuu luontevasti vanhojen rakennusten ja rakennelmien suuntiin ja sijaintiin
- rakeisuus on luonteva, joskin aluetta hyödyntäminen jää osin tarpeettoman suppeaksi
- varuskunnan sisäinen tieyhteyden luonne on säilytetty ansiokkaasti
- pysäköinnin vähäisyys ampumaradan alueella on esitetyllä tavalla haastava ja radan varren pysäköintitalon saavutettavuus puolustusvoimien alueen läpi edellyttäisi muuta ratkaisutapaa
- alikulkujen luonne jää esityksessä avaamatta; onko kyseessä kevyen liikenteen yhteys vai ajoneuvoliikenteelle soveltuva reitti?

Korjaus ja täydennysrakentaminen

Vaikka rakennus 9:n läpi puhkaistu aukko ensisilmäykseltä vaikuttaakin kovakouraiselta ratkaisultaan, se kuitenkin parantaa oleellisesti rakennusryhmän liikenteellistä toimivuutta ja tilallista rakennetta. Esitetty monitoimikatos Muodostaa miellyttävän toriaukion rakennusten viereen.

Rakennuksia 8 ja 9 yhdistävän katetun osan toteuttaminen Lämmittämättömänä rakenteena mahdollistaa sen tekemisen lasikattoisena ilman kohtuutonta energiankäyttöä. Samoin detailjikka ja kattovesien hallinta on helpompaa eristämättömässä rakenteessa. Lisärakenteen detailjointi on uskottavan näköistä ja leikkauspiirustus helppolukuinen.

- Ehdotuksen aluekonseptin muodostuminen perustuu vahvasti formaalianalyysiin, jossa on viitteitä jopa dekonstruktivistiseen arkkitehtuuriin ja poikkeaa selkeästi ratkaisultaan kilpailun muista ehdotuksista

Toiminnallisuus

- Alueetasolla uudet toiminnot sijoittuvat erillisiin kortteleihin, jotka muodostuvat pienkerrosta-loista, kytketyistä pientaloista ja erillispientaloista
- Uudisrakentamisen korttelin kokoluokka on läpimitaltaan n. 200m, mikä toteutuessaan edellyttäisi vielä tarkempaa korttelikohtaista tarkastelua
- pihapiirien toiminnalliset painotukset on esitetty suunta-antavien vingettikuvien ja tekstien yhdistelminä sijoittelua tarkemmin avaamatta

Kaupunkirakenne

- Uuden rakenteen rakeisuus ja täsmällinen rakenne jää viitteelliseksi
Täydennysrakentamisen sijoittuu alueelle vanhasta rakenteesta matkan päähän, minkä vahvuus on vanhan varuskunnan alkuperäisen luonteen säilyminen ehjänä

Korjaus ja täydennysrakentaminen

Ampumarivikevaraston muuttaminen sakraalitunnelmaiseksi juhlatilaksi on saatu aikaiseksi melko kevyillä toimenpiteillä rakennuksen olemassa oleviin rakenteisiin. Rakennuksen sijainti kuitenkin näyttää piirustuksissa kääntyneen 180 astetta, sillä alkuperäiset ovet ovat rakennuksen eteläpäädyssä. Todennäköisesti poistettava väliseinä on tukenut vain välikattoa, joten esitetyt keveännäköiset rakenteet riittävät tukirakenteiksi. Naulakko ja wc tilat on luontevasti piilotettu ulko-ovien pieleen ja samalla luotu suppilo, joka kokoaa kahden oven liikenteen sakraalitalalle luontevasti tilan keskiakselille. Harmi, että alkuperäiset ikkunanpuitteet, jotka näyttivät pääosin kunnostuskelpoisilta eivät näy pelastuneen suunnitelmaan mukaan. Leikkauskuva on vesikaton, räystäiden ja ikkunadetaljien osalta epäselvä.

Vänni Krista – ”SanLa – Suomen San Francisco”

Toiminnallisuus

- Aluekonseptina laajahko robotiikkaan painottuva teknologiakampuksen varaan rakentuva alue muodostaa selkeän ja rohkean avauksen uudelle kaupunginosalle
- olemassa olevien rakennusten pihapiirien tarkastelu on osin yleisluontoista, pois lukien tallipihan alue jota on tutkittu tarkemmin rakennustason tarkastelussa
- Tallipihan tulevaisuuden matkaketjun varaan ideoitu ”odota tässä” -palveluajatus on raikas ja tulevaisuuteen katsova avaus siihen mitä mahdollisuuksia tulevat liikenne- ja ratkaisut tarjoavat kaupunginosan asukkaille ja työntekijöille

Kaupunkirakenne

- Konseptitasolla uuden kaupunginosan liikenneyhteydet on linjattu rohkeasti toimintojen mukaan, vanhan varuskuntatien jäädessä selkeästi vanhaa rakennuskantaa yhdistäväksi kevyen liikenteen reitiksi
- Kaupunkirakenne nojaa itsevarmasti maastonmuotoihin ja muita kilpailuehdotuksia vahvemmin varuskunta-alueen maastonmuotoihin ja korkeuseroihin, hakien näiden varassa inspiraatiota San Franciscon jyrkistä katumaisemista ja rakenteesta
- uudisrakentamisen painopisteet sijoittuvat radanvarteen ja ampumaradan maastoon, joihin sijoittuvat uudet isot asuinkorttelit

- ratapohjan käyttö alueen pohjoislaidalla on perusteltu, joskin uuden kadun linja radan vierustalla kaipaisi tarkempaa tutkimista
- ryhmäpihojen avaaminen ulkopuolisille on ratkaisuna mielekäs uudessa kaupunginosassa yhteisöllisyyteen kannustavana mahdollisuutena.

Korjaus ja täydennysrakentaminen

Työssä on alueen ehkä selkeimmin käytön ja roudan vaurioittama rakennus, vanha hevos-talli, muokattu ravintola ja autotallitiloiksi. Leikkaus ja detaljipiirroksissa tarvittavia toimenpi- teitä on tarkasteltu huolella ja esitetyt rakenteet ja rakennedetaljit ovat uskottavia.

Rakennuksen toisen puolen avaaminen autotallinovilla pilaririvistöksi muuttaa seinää voi- makkaasti. Sama muutoshan on toisella puolen taloa jo tapahtunut aiemmin ehkä vielä voi- makkaammin talon siirryttyä hevosilta koneille.

Esitetty ravintolatila näyttää illustraatioissa viihtyisältä. Kuvasta puuttuvat rakennuksen sisällä olevan puupilariston hauskat kapiteelit, jotka ovat oleellinen osa rakennuksen sisäarkkiteh- tuuria. Uuden hirsiseinän rakentaminen puupilarilinjan tilalle ei ehkä tuota parasta lopputu- losta, sillä se erottuu kuitenkin uutena ja samalla menetetään nätti pilarilinja.

Väätäinen Maria - ”Kasarmikylä”

Toiminnallisuus

- Konseptin tasolla aluesuunnitelmassa on vahva kylämäisyyden painotus, joka on selostuk- sen mukaan viety jopa teknologian sovelluksen tasolle Kasarmikylän ”Apukädet” -applikaa- tiolla
- eri pihapiirien toiminnallisuudet on esitetty aluetasolla melko viitteellisesti ja ehdotuksen pai- notus on vahvemmin ampuma-alueen tasolla

Kaupunkirakenne

- ampumarata-alueen formalismi on perusteltua ja mittakaava osuvaa, niin ikään asumisen ratkaisutapa on kiinnostava ja avaa mahdollisuuksia moneen
- muun täydennysrakentamisen formalistinen lähestymistapa on jossakin suhteessa huoleton maaston muotojen ja korkeuserojen kannalta ja saattaisi edellyttää jatkossa tarkempaa tutki- musta maastoon sovittamisessa niin, että arkkitehtoninen idea säilyy
- aluetason kerrostaloryhmiä on tarkasteltu suurpiirteisesti ja esimerkiksi piha-alueet ja pysä- köinti jäävät vaille tarkempaa esitystä
- Kaupunkirakenteessa on vahvuuksia, jotka painottuvat täydennysrakentamisen sijoitteluun, joskin kaikki tästä johtuvia mahdollisuuksia ei hyödynnetä täysimääräisesti, osin formalisti- sesta ratkaisusta johtuen.

Korjaus ja täydennysrakentaminen

Ampumapaviljongin korjaus ja pihapiirin täydennysrakentaminen yhteisön käyttöön on hyvä ajatus ja pihapiiri näyttää toimivalta. Ulkopuolen jättäminen melko tavalla vaille muutoksia säilyttää rakennuksen aikakautensa edustajana. Rakennuksen sisäpuolen osalta tuunaus on melko kovakouraista, eikä jätä rakennuksen sisäpuolelta jäljelle paljoakaan alkuperäiseen huonejakoon tai detaljistoon viittaavaa.